

Manifest del Dia Mundial de les Persones Refugiades 2024

L'increment de la securització de fronteres, de l'establiment de pactes internacionals restrictius i l'auge de l'extrema dreta al món provoca un augment alarmant de la vulneració dels Drets Humans a les rutes de fugida. L'Oficina de Coordinació d'Assumptes Humanitaris de les Nacions Unides (OCHA) i l'Oficina Internacional per a les Migracions (OIM) indiquen que hi ha 36,4 milions de persones refugiades i 75,9 milions desplaçades internes al món, unes xifres sense precedents agreujades, a més, per la crisi climàtica, els conflictes armats i un augment de la desigualtats socials.

L'aprovació del Pacte de Migració i Asil de la Unió Europea el passat abril s'allunya de la finalitat primera d'establir mecanismes que permetin compartir responsabilitats en l'acollida i en els procediments en matèria de migració i asil. El pacte enforteix el control fronterer, facilita els retorns de les persones refugiades i no soluciona la problemàtica de la pressió migratòria als països d'arribada.

En un context marcat per l'odi i la desinformació, és cabdal contribuir al debat públic amb un pensament crític emparat en un enfocament de transformació social i justícia global, i posar en valor la cooperació internacional com a eina per incidir en les causes dels conflictes, més enllà de gestionar-ne els efectes, també des del municipalisme.

En l'àmbit de la Mediterrània, el 2023 va ser l'any més mortífer a les rutes migratòries d'arribada a l'Estat espanyol: 18 persones al dia, segons indica l'organització "Caminando Fronteras". La ruta canària, a través de l'Oceà Atlàntic, va tornar a ser la ruta migratòria marítima més letal del món.

Aquest any no podem oblidar, a més, el setge que viu Gaza des del 7 d'octubre de 2023, que escanya i mata sense treva la població palestina. Més del 75% de la població de Gaza (1,7 milions de persones) es troba en situació de desplaçament intern. A això se li suma la destrucció d'habitatges i infraestructures, la desarticulació econòmica i social, la manca d'accés a productes de primera necessitat, i la pèrdua d'aprenentatges i oportunitats de progrés conjunt. Davant d'aquesta situació, el mes de novembre el Fons Català va obrir una Campanya d'emergència per la crisi humanitària a Palestina,

destinada a oferir assistència sanitària i protecció, i a la distribució d'articles de primera necessitat entre la població desplaçada.

Tampoc no oblidem l'Afganistan, Síria, el Sahel, Etiòpia... La migració forçada, conseqüència dels conflictes, del canvi climàtic i de les persecucions individuals i col·lectives, requereix accions per a la protecció efectiva de les persones desplaçades, que es veuen exposades a vulneracions dels seus drets fonamentals i al risc d'apatrídia, com la implementació de corredors humanitaris, que és una responsabilitat dels Estats d'acollida.

Davant la crisi enquistada del refugi, el municipalisme català ha de tenir un paper important en la lluita contra l'oblit i la discriminació. Per aquest motiu, el Fons Català ha fet un relançament de la Campanya Món Local Refugi Actua contra les Fronteres hostils (P3900) que acompanya accions a primera línia de suport sociojurídic, l'accés a la salut, l'atenció psicosocial, l'assistència humanitària a les persones en moviment a la Frontera Occidental Euroafricana, la Mediterrània Oriental i la Frontera Sud de Mèxic. Tot això és possible gràcies a la solidaritat i a la implicació de tots aquells municipis que creuen en el refugi i que han permès l'acompanyament a 84 projectes des del 2015.

Ara i sempre, des del municipalisme català treballem perquè existeixin vies que garanteixin la vida de la població en moviment, perquè el refugi és un dret i l'acollida una obligació.

Barcelona, 20 de juny de 2024

